

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.359/2018/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke

Dr. Sebe Mária, előadó bíró

Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2019. február 28.

Az ügy tárgya: közokirat-hamisítás büntette és más bűncselekmény

Terhelt: terhelt

Első fok: Győri Járásbíróság, B.931/2015/44., ítélet, tárgyalás,
2016. november 16.

Másodfok: Győri Törvényszék, 4.Bf.39/2017/5., végzés, nyilvános ülés,
2018. március 6.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára, hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A közokirat-hamisítás büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Kúria a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Győri Járásbíróság B.931/2015/44. számú ítéletét, illetőleg a Győri Törvényszék 4.Bf.39/2017/5. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Győri Járásbíróság 2016. november 16-án kihirdetett B.931/2015/44. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], valamint hatóság félrevezetésének vétségében [Btk. 271. § (3) bekezdés], és ezért őt megrovásban részesítette, továbbá 13.395 forint büntügyi költség állam javára történő megfizetésére kötelezte.
- [2] Védelmi fellebbezéseket elbírálv a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2018. március 6-án jogerős 4.Bf.39/2017/5. számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

- [3] A bűnösség megállapításának alapját képező irányadó tényállás egyértelműen rögzíti, hogy a terhelt egy internetes hírportál munkatársaként elhatározta, hogy végigkíséri a Magyarországra érkező, különböző állampolgárságú menekültek magyarországi útját, és erről újságíróként a nyilvánosságot tájékoztatja. Tudatában volt annak, hogy a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal kivétel nélkül elutasította egyes sajtóorgánumok azon kérését, hogy őket a harmadik országbeli állampolgárokról kép- és hanganyag, riport készítése céljából a hivatal által fenntartott intézményekbe beengedjék. Ennek megfelelően az államhatárnál a terhelt elvegyült 37 harmadik országbeli állampolgár közé, majd 16 óra körül a Megyei Rendőr-főkapitányság járőrei valamennyiüket elfogták és egy táborba szállították. A terheltet karszámmal látták el, majd 2015. augusztus 11-én a Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság Határrendészeti Osztályára, annak objektumába vitték. Ott a terhelt kirgiz állampolgárnak vallotta magát, majd az őt kérdező tolmácsnak orosz nyelven adta meg személyes adataiként egy nevet és személyi adatokat diktálva be, illetve azokat az adatfelvételi lapra cirill betűkkel maga vezette rá, valamint aláírással is ellátta. Ugyanezen az adatfelvételi lapon rögzítették a terhelt azon nyilatkozatát, hogy menedékjogot kér. A valótlán személyi adatok felvételével és a menedékjogi nyilatkozat megtételével az idegenrendészeti és a menekültügyi eljárás is megindult.
- A Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság Határrendészeti Osztályán az idegenrendészeti eljárás keretében rendőrfőtörzsszázlós a terhelt által bemondott adatokat idegenrendészeti számon rögzítette a rendőrség Hazai Idegenrendészeti Támogató Alkalmazás (HIDRA) számítógépes rendszerében, majd elkészítette a végzést az idegenrendészeti eljárás felfüggesztéséről. A határozat elkészültét követően, még annak kihirdetése előtt, az ujjnyomat felvétele és a fényképezés megkezdésekor a menekültügyi eljárást folytató hatóság alkalmazottai előtt a terhelt felfedte valódi személyazonosságát és magát újságírói igazolvánnyal igazolta.
- A terheltet személyazonosságának hiteles megállapítását követően elengedték. Az általa megírt cikk megjelent az internetes hírportálon.
- [4] Az elsőfokú bíróság annyiban elfogadta a terhelt védekezését, hogy akkor társadalmi érdek fűződött ahhoz, hogy a migrációval kapcsolatban a nyilvánosságot megfelelően tájékoztassák és a terhelt által elkészített híryanag olyan tárgyilagos információkat is közölt, amelyek más híradásokból hiányoztak. Olyan közérdekű információ közvetlen megszerzése volt a célja, amely más módon nem volt beszerezhető. A terhelt azt kívánta feltárni, hogy mi történik a határon elfogott harmadik országbeli állampolgárokkal elfogásuk után. Ennek érdekében csatlakozott hozzájuk azt a látszatot keltve, hogy maga is menedékkérő. Nem fogadta el a járásbíróság azt az érvelést, hogy a terhelt abban a feltevésben volt, hogy az ujjnyomattétel, illetve fényképezés megkezdéséig magatartása nem sért büntetőjogi normákat. Valótlán személyi adatok megadásával és erre irányuló nyilatkozattal - szerepéhez illően - kifejezetten a menekültügyi eljárás lefolytatását kezdeményezte. Ez a magatartása - függetlenül attól, hogy ujjnyomattételre, illetve fénykép készítésére sor került-e - önmagában alkalmas volt joghatás kiváltására. A terhelt kifejezetten kívánta a menekültügyi eljárás megindítását, és semmilyen alapja nem volt azt feltételezni, hogy az eljárás nem az erre vonatkozó nyilatkozattal, hanem csak később indul meg. Egyrészt valótlán nyilatkozattal kezdeményezte az eljárás megindítását, másrészt közreműködött abban, hogy valótlán adatokat foglaljanak közokiratba. Emiatt a terhére rótt bűncselekmények törvényi tényállását maradéktalanul kimerítette.
- [5] A jogszabály engedélyére, mint büntethetőséget kizáró okra hivatkozás kapcsán az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a terhelt az általa megszerezni kívánt információknak - bűncselekmény elkövetése nélkül - már azt megelőzően a birtokába jutott, hogy valótlán személyi adatok megadásával a menekültügyi eljárás lefolytatását kezdeményezte volna. Emiatt a társadalomra veszélyességben való tévedés megállapítására sem látott alapot.

- [6] A másodfokú bíróság - a tényállás kisebb fokú kiegészítésével, illetve pontosításával - egyetértett az elsőfokú bíróságnak a terhelt bűnösségére, cselekményei minősítésére levont következtetésével. A jogi indokolásban foglaltakat kiegészítve vizsgálta a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban Smtv.) 8. § (1) bekezdésében írt jogsértő magatartás mibenlétét és maga is arra következtetett, hogy a törvény ilyen szituációban bűncselekmény elkövetése esetére az újságíró részére nem biztosít büntetlenséget. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az Erdtmann kontra Németország ügyben (56328/10. számon, 2016. január 5-én) hozott döntésével kívánta alátámasztani, hogy az oknyomozó újságíró sem mentesülhet azon kötelezettség alól, hogy tiszteletben tartsa a büntetőjogi rendelkezéseket, adott esetben az igazság, a valóság feltárása sem alapulhat bűncselekmény elkövetésén. A terhelt előzetes tájékozódás és megfelelő tájékoztatás ismeretében kérte a hatósági eljárás lefolytatását és valódi kilétét csak később fedte fel. Következésképpen sem a jogszabály engedélyére, sem a cselekmény társadalomra veszélyességében való tévedésre, mint büntethetőséget kizáró okra nem hivatkozhat. Bűnösségének kimondása ekként törvényes és helytálló a megrovás alkalmazása is.

II.

- [7] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője 2018. szeptember 14-i keltezéssel terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.
- [8] Kifogásolta, hogy a terhelt bűnösségét anyagi jogszabályba ütköző módon állapították meg, figyelmen kívül hagyva az Smtv. 8. § (1) bekezdését, amelynek értelmében a médiatartalom-szolgáltató munkavállalója nem vonható felelősségre olyan jogsértésért, amelyet valamely közérdekű információ megszerzésével összefüggésben követett el, és az adott információ általa nem, vagy csak aránytalan nehézséggel lett volna más módon megszerezhető; feltéve, hogy az így elkövetett jogsértés nem okoz aránytalan vagy súlyos sérelmet, továbbá az információ megszerzésére nem a minősített adatok védelméről szóló törvény megsértésével került sor.
- [9] A védő álláspontja szerint a terhelt bűnösségének megállapítására a Btk. 24. §-ának megsértésével került sor, mivel az első- és másodfokú bíróság sem vizsgálta kellő alaposítással a hivatkozott jogszabályi rendelkezés valamennyi feltételét, kiváltképp a felelősség alóli mentesüléssel kapcsolatosakat, miszerint a jogsértésre közérdekű információ megszerzésével összefüggésben került-e sor, az adott információ a terhelt által nem, vagy csak aránytalan nehézséggel lett volna más módon megszerezhető, illetve hogy a jogsértés okozott-e aránytalan vagy súlyos sérelmet.
- [10] Mindezek alapján a határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.
- [11] A Legfőbb Ügyészség 2018. november 10-én BF.1355/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.
- [12] Rámutatott, hogy - a védő álláspontjával szemben - a jogszabály engedélyével kapcsolatban a bíróság körültekintő indokolást adott, amikor azzal érvelt, hogy nem lehet kiterjesztően értelmezni az Smtv. 8. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerinti jogsértést, mivel az egyrészt a jogalkotó céljával ellentétes, másrészt az alkotmányos követelménynek sem felel meg. Következésképpen a hivatkozott törvényhely nem biztosít az újságíró számára bármely jogsértés elkövetése miatt mentesülést a felelősségre vonás alól. Ennek alátámasztására helytállóan hivatkozott a másodfokú bíróság az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntéseire is, amelyek ugyancsak azt az álláspontot tükrözik, hogy ha az újságíró szakmai feladatának ellátása során szembekerül a büntetőjog szabályainak követelményeivel és úgy dönt, hogy nem tartja be a büntetőjogi normákat, úgy számolnia kell annak kockázatával, hogy felelősségre vonják. Mindezekre figyelemmel alaptalan az a védői érvelés, miszerint a bűnösség megállapítására anyagi jogi szabálysértéssel, büntethetőséget kizáró ok figyelmen kívül hagyásával került sor.
- [13] Az ügyész az alapügyben feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem

észlelt, ezért a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta.

III.

- [14] A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [15] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, miszerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen van helye, és a jogerős bírósági határozatban rögzített tényállás alapulvételével, kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [16] Ehhez képest a törvényi kereteken kívül eső anyagi vagy eljárásjogi szabálysértések valóságuk esetén sem képezhetik felülvizsgálat tárgyát.
- [17] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [18] A Kúria nem találta alaposnak a felülvizsgálati indítványt az anyagi jogi szabálysértésként felhívott Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont tekintetében.
- [19] A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa valójában a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, és ezen keresztül - büntethetőséget kizáró okra hivatkozással - kifogásolta a bűnösség megállapítását.
- [20] A terheltnek felrőtt magatartás mindkét bűncselekmény tekintetében tényállásszerű.
- [21] A Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában írt közokirat-hamisítást tettesként az követi el, aki közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tény vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba. A bűncselekmény elkövetési tárgya a közokirat, amelynek fogalmát az elkövetés idején hatályos polgári perrendtartás (1952. évi III. törvény) 195. § (1) bekezdése úgy határozza meg, hogy olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, s amely teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. Megjelenési formáját illetően lehet például hatósági határozat, bírósági ítélet, engedély, igazolvány, bizonyítvány, hivatalos nyilvántartás, fegyveres szervek által kiadott parancs stb. Az úgynevezett intellektuális közokirat-hamisítás a közvetett tettességnek egy sajátos formáját szabályozza; az követi el, aki valamely jog vagy kötelezettség létezésére, megváltoztatására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adat, tény vagy nyilatkozat közokiratba foglalásában működik közre. Ez a bűncselekmény tehát akkor valósul meg, ha az elkövető - szándékos, vagy a Btk. 342. § (3) bekezdésében szabályozott esetben gondatlanságból történt - megtévesztő közreműködése folytán (ennek okozatos következményeként) a közokiratot hatáskörében eljárva kiállító jóhiszemű (értsd: tévedésben lévő) személy olyan valótlan gondolati tartalmat tüntet fel az egyébként alakilag hibátlan közokiratban, amely jog vagy kötelezettség létezésére, megváltoztatására vagy megszűnésére vonatkozik. A terhelt által sajátjaként bemondott, valótlan személyi adatok nyilvántartásba vételével még nem valósult meg közokirat-hamisítás, mivel a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 94/A. §-a értelmében a természetes személyazonosító adatokra [a hivatkozott törvény 94. § a)-g) pontja szerint: családi és utónévre, születési helyre és időre, nemre, állampolgárságra, az anya születési családi és utónevére] vonatkozó részében a hatósági nyilvántartás (HIDRA) nem közhiteles, és csak az a nyilvántartás közokirat,

amely hitelesen tanúsítja a benne feltüntetett adatok, tények fennállását és azok változásait, ha a bejegyzett adatokat az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni. Ugyanakkor [a hivatkozott törvény 51. § (2) bekezdése alapján] a menedékjogi eljárás jogerős befejezéséig az idegenrendészeti eljárás felfüggesztéséről rendelkező hatósági határozat közokirat, annak helyét, idejét közhitelűen bizonyítja.

- [22] A Btk. 271. § (3) bekezdése szerinti hatóság félrevezetésének vétségét az követi el, aki hatóságnál egyéb hatósági eljárás alapjául szolgáló olyan bejelentést tesz, amelyről tudja, hogy valótlan, feltéve hogy a Btk. 269. § esete nem áll fenn.

A terhelt tudata átfogta, hogy a közhatalmi jellegű tevékenységet kifejtő idegenrendészeti hatóság előtt az adott eljárás alapjául, annak megindítására szolgáló nyilatkozata valótlan és egyben alkalmas joghatás kiváltására. A nyilatkozattal ok-okozati összefüggésben áll az idegenrendészeti eljárás megindítása.

- [23] A kifejtettek alapján a terhére rótt mindkét bűncselekmény törvényi tényállási elemei hiánytalanul megállapíthatóak.

- [24] A Kúria egyetértett az eljárt bíróságoknak a büntethetőségi akadály hiányát megállapító érvelésével.

- [25] A Btk. 15. § g) pontjában megjelölt büntethetőséget kizáró okot a Btk. 24. §-a úgy definiálja, hogy nem büntetendő az a cselekmény, amelyet a jogszabály megenged vagy büntetlennek nyilvánít. A hatályos Btk. Különös Része jelenleg több helyen is utal arra, hogy adott cselekmény csak akkor büntetendő, ha annak folytatására az elkövetőnek nem volt engedélye [Btk. 171. §, 172. § (1) bekezdés, 183. § (1) bekezdés a) pont, 185/A. § (2) bekezdés, 245. §, 248. §, 250-252. §, 307. §, 324. §, 325. §, 329. §, 330. §, 358. § 359. §]. A cselekmény jogellenességét azonban a jogszabályi engedély nemcsak a Btk.-ban nevesített esetekben zárja ki. A büntetőjogi felelősség megállapításánál a jogrendszert egészében kell figyelembe venni, hiszen a büntetőjogon kívüli más jogszabályok is kizárhatják a büntetőjogi felelősséget. Így például a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.), amely 273. §-ában megengedi a tetten ért elkövető elfogását, illetve szabályozza a fedett nyomozó igénybevételeinek feltételeit (224. §); a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 5:6. § (1) és (2) bekezdései a birtokvédelem körében megengedett jogos önhatalomról; a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 39. §-a, továbbá az 54. § (1)-(3) bekezdései a magánlakásba bemenetel, illetve a lőfegyverhasználat szabályairól szólnak; a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény 5. §, 13. §-ai rendelkeznek a terhesség megszakításának szabályairól, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény VIII. fejezete szabályozza az emberen végezhető kutatásokat. E körben kimerítő felsorolás nem áll rendelkezésre.

- [26] Az Smtv. 8. § (1) bekezdése értelmében a médiatartalom-szolgáltató munkavállalója nem vonható felelősségre olyan jogsértésért, amelyet valamely közérdekű információ megszerzésével összefüggésben követett el, és az adott információ általa nem, vagy csak aránytalan nehézséggel lett volna más módon megszerezhető; feltéve, hogy az így elkövetett jogsértés nem okoz aránytalan vagy súlyos sérelmet, továbbá az információ megszerzésére nem a minősített adatok védelméről szóló törvény megsértésével került sor.

- [27] Az eljárásban végigkísérhető volt annak eltérő megítélése, hogy az Smtv. 8. § (1) bekezdése szerinti rendelkezés felhatalmazza-e az oknyomozó újságírókat valamely közérdekű, más módon nem, vagy csak aránytalan nehézséggel megszerezhető információval összefüggésben (a minősített adatokról szóló törvény megsértése nélkül) bűncselekmény elkövetésére. A hivatkozott rendelkezés az információ megszerzésével arányos jogsértésről szól. Ebből konkrétan nem határozható meg, hogy szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetéséről van-e szó.

- [28] Ilyen megközelítésben az újságíró tevékenysége nem állítható párhuzamba a fedett nyomozó munkájával, aki a leplezett eszközök alkalmazására feljogosított szerv kifejezetten ilyen feladat ellátása érdekében foglalkoztatott tagjaként, e szervhez tartozását, illetve kilétét tartósan leplezve, az ügyészség engedélyével lát el feladatokat [Be. 222. § (1) bekezdés].

- [29] Minthogy a fedett nyomozó a bűnüldöző hatóság tagja, szükségképpen hivatalból terheli őt általában

a bűncselekmények elkövetésétől való tartózkodás és mindenekelőtt az élet - minden élet (úgy az elkövető, mind harmadik személyek élete) - védelmének kötelezettsége, akkor is, ha ilyen szolgálati feladatot lát el. Feladata ugyanis csak a bűncselekmények elhárítása, megakadályozása, a bűncselekményt elkövetők felderítése, a bizonyítékok összegyűjtésében való közreműködés vagy más alkotmányosan elismerhető, a büntetőjogi igény érvényesítésével szorosan összefüggő cél lehet.

[30] A fedett nyomozó igénybevételeinek feltételeit: így alkalmazásának célját, időtartamát, az ügy tárgyát képező bűncselekmény minősítését és tényállásának rövid leírását, valamint a fedett nyomozó alkalmazásának eredményességéhez előreláthatóan szükséges - általa elkövetendő - bűncselekményt, szabálysértést vagy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegést a fedett nyomozó alkalmazásáról szóló döntésben előzetesen meg kell jelölni [Be. 222. § (2)-(4) bekezdés, 224. § (2) bekezdés].

[31] A Be. 224. § (1) bekezdés a)-c) pontja értelmében nem büntethető a fedett nyomozó az alkalmazása során elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés miatt, ha annak elkövetése

- a fedett nyomozó alkalmazásának eredményességéhez, az alkalmazással elérni kívánt bűnüldözési célhoz szükséges, és az alkalmazással elérni kívánt bűnüldözési érdek jelentősebb, mint a fedett nyomozó felelősségre vonásához fűződő érdek;

- a fedett nyomozó biztonságának biztosítása, lelepleződésének megakadályozása érdekében szükséges, és a fedett nyomozó biztonságával, lelepleződésének megakadályozásával kapcsolatos érdek jelentősebb, mint a fedett nyomozó felelősségre vonásához fűződő érdek;

- illetve más bűncselekmény elkövetésének megelőzése vagy megszakítása érdekében szükséges, és a bűncselekmény megelőzéséhez vagy megszakításához fűződő érdek jelentősebb, mint a fedett nyomozó felelősségre vonásához fűződő érdek.

A fedett nyomozó sem követhet el azonban más életének szándékos kioltásával járó, illetve maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást szándékosan okozó bűncselekményt [Be. 224. § (3) bekezdés].

A leplezett eszközök alkalmazása során keletkezett ügyiratok, azaz a leplezett eszközök alkalmazása során keletkezett bizonyítási eszközök, így különösen a technikai eszközzel rögzített adatok, és a leplezett eszközök alkalmazására vonatkozó engedély az eljárás ügyiratainak részét képezik [Be. 249. § (1) bekezdés].

[32] A kifejtettekben következően a speciálisan erre kiképzett fedett nyomozó alkalmazási köre, alkalmazásának időbeli korlátai, az ezzel kapcsolatos döntés szükségessége részletekbe menően szabályozott, a büntetőeljárás törvényen kívül a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 186-187., 189-191. és 197-198. §-a is tartalmaz kapcsolódó rendelkezéseket.

[33] Az oknyomozó újságíró esetében azonban a hivatkozott jogszabályi rendelkezésből nem olvasható ki bűncselekmény elkövetésére feljogosító egyértelmű felhatalmazás. Az Emberi Jogok Európai Bírósága több (így a már hivatkozott 56328/10. számú Erdtmann kontra Németország ügyön kívül a 11882/10. számú Pentikäinen kontra Finnország) ügyben is vizsgálta, miszerint a felelős újságírás koncepciója mint szakmai tevékenység nem korlátozódik az információk tartalmára, amelyeket újságírói eszközökkel gyűjtöttek össze és/vagy terjesztettek. E fogalom magában foglalja többek között az újságíró magatartásának jogszerűségét. Az újságíróknak néha szembe kell nézniük azzal a konfliktussal, hogy egyrészt az általános kötelezettségük, hogy betartsák a büntetőjogi rendelkezéseket, másrészt szakmai feladatuk, hogy megszerezzék és terjesszék az információkat. Ám, ha egy újságíró azt választja, hogy nem tartja be a büntetőjog előírásait, tudatában kell lennie annak kockázatával, hogy ez jogilag szankcionálható. Az újságíró sem hivatkozhat a büntetőjogi felelősség alóli mentességre kizárólag azon az alapon, hogy a kérdéses bűncselekményt újságírói funkcióinak teljesítése során követte el.

[34] Kétségtelen, hogy az úgynevezett oknyomozás, avagy a magánnyomozás és a fedett nyomozás mint

tevékenység egyazon célt szolgál, bizonyítékszerzést, illetve igazolást. Lényeges - szem elől nem téveszthető és félreérthetetlen - különbség viszont, hogy a fedett nyomozás állami feladat, hivatalos személy általi, intézményes eszközzel és szabályozott eljárásban való tevékenységet jelent. A magánnyomozás ehhez képest már nem hivatalos személy általi, az oknyomozás pedig nem szabályozott eljárásban folyó tevékenység. Mindez önmagában mutatja, hogy amíg a fedett nyomozó esetében a büntetőjogba ütközés lehetősége szabályozottan biztosított, addig a minden más - magán-, avagy oknyomozó - tevékenység ilyen szabályozott lehetőséggel nem rendelkezik. Ez pedig azt jelenti, hogy utóbbiak vonatkozásában a büntetőjogba ütközés esetében nincs olyan törvényi rendelkezés - és az Smtv. 8. § (1) bekezdése sem tekinthető ennek -, ami ezt közömbösítené. Nyilvánvaló azonban, hogy ilyenkor is vizsgálendő az alanyi bűnfelelősség elve alapján az anyagi büntetőjog rendelkezéseinek alkalmazása. Jelen ügyben ez megtörtént.

- [35] A Kúria egyetértett az eljárt bíróság jogi indokolásával mind a jogszabály engedélyének, mind a társadalomra veszélyességben való tévedés hiányát illetően. A kifejtettek szerint a bíróság az irányadó tényállással összhangban mondta ki a terhelt bűnösségét és vele szemben törvényesen határozta meg az alkalmazott joghátrányt. A cselekménnyel arányban álló legenyhébb intézkedés a terheltnél nem eredményez büntetett előéletet, és a sajtót sem riasztja el egy bizonyos téma vizsgálatától vagy abban vélemény kifejezésétől.
- [36] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [37] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [38] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2019. február 28.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ